

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19CoCsp/27/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120210530
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8120210530.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobkyne: R. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XX, XXX XX U., zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: 365.bank, a. s., so sídlom Dvořákovo nábřežie 4, Bratislava 811 02, IČO: 31 340 890, zastúpený: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o, so sídlom Dvořákovo nábřežie 8A, Bratislava 811 02, IČO: 47 232 471, o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a primerané finančné zadostučinenie vo výške 900 eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 29Csp/148/2020 - 88 zo dňa 24.05.2021, takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok vo výroku III. tak, že určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 30.08.2007, v článku 5. Predčasné splatenie úveru, a ukončenie ZoÚ, bod 5.4, v obchodných podmienkach pre úver v znení: „V prípade, ak sa úver stane predčasne splatným v zmysle bodu 5.2 OP, Banka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru úrokom podľa Oznámenia a úrokom z omeškania vo výške stanovenej v Oznámení, a to až do času úplného splatenia zmluvného záväzku Klienta voči Banke.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. Mení rozsudok vo výroku VI. tak, že žalobkyni priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

III. Žalobkyni priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol, cit.:

„I. U r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 30.08.2007 v časti 2. - Zmluva o úvere - bod., v znení:

„Klient svojím podpisom potvrdzuje, že sa oboznámil s OP, súhlasí s ich obsahom, prijíma návrhy v nich predložené a potvrdzuje ich prevzatie“,
je n e p r i j a t e ľ n o u zmluvnou podmienkou.

II. U r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 30.08.2007, v článku 4. Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 4.6 v obchodných podmienkach pre úver, v znení:

„Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka (2) úrok z omeškania (3) úrok z

úveru (4) splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok Banky voči Klientovi sa platby Klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia“,

je n e p r i j a t e ľ n o u zmluvnou podmienkou.

III. V prevyšujúcej časti žalobu o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok z a m i e t a .

IV. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V. V prevyšujúcej časti žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia z a m i e t a .

VI. Vo vzťahu k výroku I. - III. p r i z n á v a žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 33,32%.

VII. Vo vzťahu k výroku IV. a V. p r i z n á v a žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 298 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 52, § 53 ods. 1, 4, § 566 ods.2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), § 497, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 3 ods. 3, 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa

3. Rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok v časti 2 zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 30.08.2007 v bode 1 a v bode 4.6 a 5.4 obchodných podmienok. Súčasne žiadala zaviazať žalovaného na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 900 eur, t.j. za každú zmluvnú podmienku á 300 eur. Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť.

4. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní zistil, že žalovaný uzatvoril so žalobkyňou dňa 30.08.2007 zmluvu o úvere, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 50.000 Sk s uvedením dátumu splatnosti prvej splátky 26.09.2007, počtu splátok 50, dátumov ďalších platieb vždy k 26. dňu v mesiaci, celkovej výšky nákladov 28.007,86 Sk, výšky mesačnej splátky 1.670 Sk, RPMN 25,59 % a úrokovej sadzby 23 %. Podľa bodu 1 časti 2 zmluvy klient svojím podpisom potvrdzuje, že sa oboznámil s obchodnými podmienkami, súhlasí s ich obsahom a prijíma návrhy v nich predložené a potvrdzuje ich prevzatie. Podľa bodu 4.6 obchodných podmienok platby od klienta sa voči pohľadávke banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí:

1. na poplatky podľa sadzobníka, 2. úrok z omeškania, 3. úrok z úveru, 4. splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok banky voči klientovi sa platby klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia. V prípade, ak je klient majiteľom, prípadne spoludisponentom osobného účtu vedeného bankou, podpisom zmluvy o úvere udeľuje výslovný a neodvolateľný súhlas s inkasom peňažných prostriedkov z tohto účtu na účely splácania svojich peňažných záväzkov zo zmluvy o úvere. Banka je oprávnená započítať svoje splatné i nesplatné pohľadávky voči klientovi bez ohľadu na právny titul ich vzniku proti akýmkoľvek pohľadávkam klienta voči banke. Podľa bodu 5.4 obchodných podmienok v prípade, ak sa úver stal predčasne splatným v zmysle bodu 5.2 obchodných podmienok, banka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru úrokom podľa oznámenia a úrokom z omeškania vo výške stanovenej v oznámení a to až do času úplného splatenia zmluvného záväzku klienta voči banke.

5. Prvoinštančný súd dospel k záveru, že žalobkyňa v postavení spotrebiteľa má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách aj v zmysle ust. § 3 ods. 3 zák. č. 250/2007 Z.z., z čoho taktiež naliehavý právny záujem na požadovanom určení vyplýva. Na základe vyššie uvedeného súd ustálil, že žaloba o určenie neplatnosti zmluvnej podmienky nie je vylúčená ani v individuálnom spotrebiteľskom spore. Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku uvedenú v bode 4.6 obchodných podmienok, súd prvej inštancie mal za to, že táto nebola so spotrebiteľom osobitne vyjednaná, je hrubo nevyvážená, pretože nerešpektuje nepochybný a oprávnený ekonomický záujem spotrebiteľa na tom, aby najskôr splatil istinu úveru, ktorá je základom pre úročenie pohľadávky, ale pripúšťa v tak závažnej otázke, akou je rozhodnutie o účele platby spotrebiteľa ľubovôľu dodávateľa, teda jeho svojvoľné rozhodnutie o výške nielen príslušenstva, ale v konečnom dôsledku aj o výške samotnej istiny pohľadávky. Vzťah sa tak v tejto otázke stáva pre spotrebiteľa netransparentným a konanie dodávateľa nepredvídateľným. V prípade nezaplatenia splátok úveru môže veriteľ od zmluvy odstúpiť, prípadne úver predčasne zosplatiť, a tak udržiavať základ pre narastanie úrokov z omeškania zo stále

nezaplatenej istiny splátky. Rovnaká zmluvná podmienka už bola právoplatne určená za neprijateľnú rozsudkom Okresného súdu v Prešove sp. zn. 29Csp/25/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Co/71/2019 a sp. zn. 29Csp/6/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov sp. zn. 7Co/61/2019, sp. zn. 29Csp/198/2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov sp. zn. 9CoSp/40/2020.

6. Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku uvedenú v časti 2 bodu 1 zmluvy, aj táto obdobná zmluvná podmienka už bola vyhlásená za neprijateľnú vo vzťahu k dodávateľovi a Slovenskej sporiteľni a.s. rozsudkom Okresného súdu Kežmarok pod sp. zn. 9C/2/2014 zo dňa 16.09.2015 v spojení s rozsudkom KS v Prešove zo dňa 27.04.2017 pod sp. zn. 2Co/41/2016, ako aj rozsudkom Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 29Csp/82/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/81/2019. Bolo konštatované, že ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka, ktorá má za následok, že na spotrebiteľa je de facto prenášané dôkazné bremeno v otázke riadneho oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami a okolnosťami uzavretia úverovej zmluvy. Práve skryté prenesenie dôkazného bremena má pre spotrebiteľa neprijateľný účinok vo vzťahu k potencióálnemu uplatneniu jeho práva na súde a u iných štátnych orgánov, keďže spotrebiteľ už len v dôsledku predmetnej zmluvnej podmienky môže byť odraďený od prípadného podania podnetov alebo návrhov štátnym orgánom. Uvedenými zmluvnými podmienkami sa na spotrebiteľa taktiež neprijateľne prenáša dôkazné bremeno v otázke oboznámenia sa s esenciálnymi informáciami podstatnými pre posúdenie vhodnosti a únosnosti úveru podľa zmluvy v kontexte jeho majetkových pomerov a finančných možností. Je neprijateľné, aby bolo na spotrebiteľa štandardnou zmluvou podmienkou prenášané dôkazné bremeno oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami a splnenia si povinností veriteľa zo zákona.

7. V danom prípade sa súd prvej inštancie však nestotožnil s tvrdením žalobkyne o neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v bode 5.4 obchodných podmienok, a to s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo 16.06.2020 pod sp. zn. 5Cdo/42/2020 zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR 1/2021, z ktorého právnej vety vyplýva, že po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Otázka kumulácie zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po zosplatnení úverovej zmluvy, kde jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ, je predmetom dlhodobej diskusie odbornej verejnosti, nakoľko jednoznačné legislatívne riešenie, ktoré by sa výslovne k problematike vyjadriло absentuje. Zmluva o úvere uzatvorená medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou podliehajúcou zák. č. 129/2010 Z.z., ktorý však nepokrýva všetky otázky vzniku úverového zmluvného vzťahu, práv a povinností strán, ktoré zo zmluvného vzťahu vyplývajú, riešenia otázok, na akú dobu je dlžník povinný platiť úroky z poskytnutého úveru, vzťah úrokov z úveru a úrokov z omeškania, výšku úrokov z omeškania, ktoré sú predmetom úpravy Obchodného zákonníka. Z ust. § 497 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. U spotrebiteľských úverov je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať uvedenie doby trvania zmluvy. To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave zmluvy o úvere absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov, v § 502 ods. 1 veta 1. Obchodného zákonníka je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či Zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka ani v prospech veriteľa. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platił úroky až do zaplattenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplattenia istiny, jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splattenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, to znamená, že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Dovolací súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

8. Žalobkyňa sa predmetnou žalobou v zmysle ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. domáha zaplattenia primeraného finančného zadostučinenia za porušenie jej spotrebiteľských práv existenciou neprijateľných zmluvných podmienok v úverovom vzťahu so žalovaným v zmysle ust. § 52 a nasl.

Občianskeho zákonníka. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušeného práva alebo povinnosti ustanovených zák. č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušeného práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ale stačí, ak takáto ujma tu je. Je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného odradzujúceho prostriedku ochrany. Taká právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach SR a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody je taká, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobkyňa ako spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve a tiež má právo domáhať sa, aby sa dodávateľ zdržal protiprávneho konania, odstránil protiprávny stav a za podmienky, že si na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti stanovenej zák. č. 250/2007 Z. z., alebo osobitnými právnymi predpismi má právo aj na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom zodpovedá.

9. Súd prvej inštancie mal za nesporne preukázané, že žalobkyňa si v predmetnom konaní voči žalovanému uplatnila porušenie svojich spotrebiteľských práv zo strany žalovaného ako dodávateľa preukázaním, že tento realizoval výkon svojho práva na základe neprijateľných zmluvných podmienok, čím nesporne došlo k naplneniu hypotézy na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. Pre priznanie daného nároku nie je relevantné, či ku vzniku ujmy aj reálne došlo alebo nie. Na to, aby všeobecný súd priznal spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie úplne postačuje len samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zák. č. 250/2007 Z.z. Keďže žalovaný preukázateľne porušil práva žalobkyne ako spotrebiteľa, súd považoval samotný nárok žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie za dôvodný, avšak iba čiastočne. Pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia súd vychádzal zo závažnosti porušenia práv, povinností, z okolností na strane žalobkyne, ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práv a povinností. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne, resp. na kompenzáciu jej majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.

10. Za daného stavu s ohľadom na porušenie práv žalobkyne zo strany žalovaného, ktorých ochrana sa úspešne domohla na súde, je nárok žalobkyne na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia dôvodný. Žalobkyňa bola nútená podniknúť kroky na ochranu svojich spotrebiteľských práv, pričom samotné súdne konanie je stresujúcim faktorom odôvodňujúcim priznanie finančného zadosťučinenia. Žalobkyňa však svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnila len svojou úspešnosťou v konaní o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a tým, že si uplatňuje satisfakciu za porušenie jej práva ako spotrebiteľky, ktoré bola nútená brániť. Neuviedla či konanie žalovaného viedlo k vzniku aj iných negatívnych dôsledkov v jej súkromnom a spoločenskom živote. Takýmito negatívnymi dôsledkami, resp. nepriaznivými okolnosťami prípadu, ktoré by mohli vzniknúť v súvislosti s nekalým konaním žalovaného, je napr. vznik nepriaznivej majetkovej a sociálnej situácie v konkrétnom čase, odkázanosť na iných alebo psychická záťaž (s poukazom na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17CoCsp/25 a 32/2020). Preto poukazujúc na všetky okolnosti prípadu považoval súd za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 100 eur. Vychádzal zo skutočnosti, že zo strany žalovaného došlo k vydaniu bezdôvodného obohatenia vo výške prijatých plnení z neprijateľnej zmluvnej podmienky a v porovnaní s inými prípadmi u žalobkyne nedošlo k priamym vyhrážkam a zastrašovaniu zo strany dodávateľa, ktoré by mali vplyv na jej psychiku či rodinný život. Na základe uvedených skutočností, potom priznaná suma primeraného finančného zadosťučinenia zodpovedá svojmu účelu a poskytuje žalobkyňu ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľa.

11. Pokiaľ žalovaný namietal priznanie finančného zadosťučinenia z dôvodu, že ide o predčasné rozhodnutie majúce za to, že najprv musí byť v jednom súdnom konaní spotrebiteľ úspešný a až následne ako úspešný môže uplatniť si právo na primerané finančné zadosťučinenie, táto námietka je nesprávna a zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by malo ísť až o následné konanie. Naopak, pokiaľ žalobkyňa tvrdí, že došlo k porušeniu spotrebiteľského práva, a preto si uplatňuje

finančné zadosťučinenie, v prípade úspechu jej toto priznané bude a v prípade nepreukázania tvrdeného porušenia, teda neúspechu spotrebiteľa musí byť zákonite aj tento nárok zamietnutý (poukázal na rozsudok OS Brezno zo dňa 28.03.2018 pod sp. zn. 2Csp/7/2017 v spojení s rozsudkom KS v Banskej Bystrici zo dňa 11.06.2019 pod sp. zn. 14Co/106/2018; obdobne OS Dunajská Streda zo dňa 20.03.2018 pod sp. zn. 16C/30/2017 v spojení s rozsudkom KS v Trnave zo dňa 25.06.2019 pod sp. zn. 9Co/215/2018 a OS Žilina zo dňa 24.09.2015 pod sp. zn. 14C/295/2014 v spojení s rozsudkom KS v Žiline zo dňa 28.06.2016 pod sp. zn. 11Co/471/2015 a rozhodnutie NS SR zo dňa 30.01.2019 pod sp. zn. 6Cdo/127/2017).

12. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 255 ods. 1, 2 CSP. Keďže súd prejednával v spoločnom konaní viacero právnych vecí, považoval pre účely rozhodnutia o náhrade trov konania každú z týchto vecí za samostatnú. Uvedené konania o čiastkových nárokoch majú totiž spoločné iba to, že sa o nich rozhoduje v jednom konaní (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 11.10.2012 pod sp. zn. 3MCdo/11/2011). Vo vzťahu k nároku žalobkyne o určenie prijateľnosti zmluvných podmienok súd prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP. Žalobkyňa sa v predmetnom konaní domáhala určenia neprijateľnosti troch zmluvných podmienok, pričom súd žalobe vyhovel v časti o určenie neprijateľnosti dvoch zmluvných podmienok a žalobu zamietol o určenie neprijateľnosti jednej zmluvnej podmienky. Z uvedeného dôvodu mala žalobkyňa v tejto časti žaloby úspech 66,66 % a neúspech 33,34 % z hodnoty sporu a preto jej patrí náhrada trov konania vo výške percentuálneho rozdielu úspechu a neúspechu v spore, teda v rozsahu 33,32 %.

13. Vo vzťahu k uplatnenému nároku na určenie primeraného finančného zadosťučinenia súd priznal žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP s poukazom na dôvodovú správu k ust. § 255 CSP, z ktorej vyplýva, že v tomto ustanovení sa premieta zásada úspechu v spore, ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. Podľa tejto zásady môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške, keďže výška nároku závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku.

14. Proti výrokom III. a VI. uvedeného rozsudku podala žalobkyňa odvolanie z dôvodu nesprávnych skutkových zistení a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že zamietavý výrok rozsudku súd prvej inštancie odôvodnil predovšetkým uznesením Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16.06.2020. Záver uznesenia Najvyššieho súdu SR považuje za vecne správny, avšak z iných skutkových a právnych dôvodov. V prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru prináleží veriteľovi úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinnosti dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Žiadne ďalšie riadne úroky z istiny úveru po zosplatnení úveru veriteľovi nemôžu vzniknúť, nakoľko celé úročenie úveru, aké veriteľovi patrí podľa úverovej zmluvy, už je zosplatnené spolu s istinou. Interpretácia kumulácie riadnych úrokov s úrokmi z omeškania vedie k tomu, že veriteľ požaduje riadne úroky z dlžnej istiny duplicitne, nakoľko úroky zo zosplatnenej sumy ako celku už obsiahnuté sú, čo znamená, že požaduje úroky už aj zo zosplatnených úrokov. Za neprijateľnú považuje aj tú časť zmluvnej podmienky, ktorá umožňuje banke požadovať úrok z istiny úveru až do času úplného splatenia zmluvného záväzku klienta voči banke. Mohla by nastať situácia, že by takto zaplatené úroky z úveru prevýšili výšku úrokov z úveru, akú by dlžník zaplatil pri riadnom plnení povinností ako cenu peňazí. Predmetnú zmluvnú podmienku považuje za neprijateľnú z dôvodu, že umožňuje duplicitu úroku z istiny úveru po zosplatnení úveru, umožňuje požadovať úrok z istiny úveru až do splatenia dlžnej zosplatnenej sumy, čo môže predstavovať sumu prevyšujúcu sumu, na ktorú by mal žalovaný nárok pri riadnom splatení úveru a umožňuje žalovanému požadovať úrok z omeškania v netransparentnej výške. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

15. K odvolaniu žalobkyne sa žalovaný nevyjadril.

16. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajskému súdu v Prešove najmenej 5 dní vopred, a to 21.01.2022 a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

17. Z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd prejedná vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie

súdu prvej inštancie preskúmať, nemusí byť pritom daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS/78/05).

18. Keďže odvolaním neboli napadnuté výroky rozsudku súdu prvej inštancie označené bodmi I., II., IV., V. a VII., rozsudok v uvedených častiach v zmysle ust. § 367 ods. 2 CSP nadobudol právoplatnosť.

19. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

20. Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

21. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

22. Je potrebné konštatovať, že súdna prax bola v čase vyhlásenia napadnutého rozhodnutia nejednotná v otázke kumulácie zmluvne dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania po predčasnom zosplatnení úveru, a to s prihliadnutím na zákonnú ochranu spotrebiteľa.

23. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, v ktorých sa výslovne riešila predmetná právna otázka, a ktoré zároveň možno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

24. Ide predovšetkým o uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16.06.2020, ktoré vo svojom odôvodnení uviedol aj súd prvej inštancie, a ktorým bolo vyslovené, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. K uvedenému právnomu záveru sa pripojili aj iné senáty najvyššieho súdu vo svojich rozhodnutiach sp.zn. 8 Cdo/118/2020, 7Cdo/186/2020, 2Cdo/115/2019, 8Cdo/237/2019, 8Cdo/135/2020, 9Cdo/24/2020, 8Cdo/221/2019, 2Cdo/241/2019.

25. Najvyšší súd vyslovil, že „zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je inštitúciou slúžiacou ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednávania, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo“.

26. Odvolací súd ďalej poukazuje na záver rozhodnutia najvyššieho súdu, podľa ktorého „pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny, jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník-spotrebiteľ nemá

v prípade dojednaní, ktoré umožňujú navýšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania, nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navýšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ. Na druhej strane postavenie dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednaní nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody“.

27. So zreteľom na vyššie uvedené, opierajúc sa o právne závery najvyššieho súdu, odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil a nesprávne si vyložil závery rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Cdo/42/2020, keď zamietol žalobu o určenie, že zmluvná podmienka uvedená v bode 5.4 obchodných podmienok je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Odvolací súd dáva do pozornosti, že v zmysle vyššie uvedeného právneho názoru má žalovaný nárok na zmluvný úrok iba za obdobie vopred dohodnuté v zmluve o úvere, ktorým je doba dohodnutá v prípade riadneho splácania úveru t.j.do času pôvodne dohodnutej konečnej splatnosti úveru.

28. Podľa názoru odvolacieho súdu, dodávateľ má plné právo v spotrebiteľskej zmluve dojednať aj úroky z omeškania ako sankciu za nespĺnenie zmluvných povinností spotrebiteľa. Podstatným ale je, aby úroky z omeškania neboli v rozpore s ust. § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

29. Zo zmluvnej podmienky uvedenej v bode 5.4 obchodných podmienok je však zrejmé, že s poukazom na ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemožno považovať dohodu o úrokoch z omeškania, ktorou si veriteľ sám určí ich výšku „Oznámením“ za dohodu, ktorá nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Navyše táto podmienka spĺňa aj ďalší znak neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže sa týka hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, pričom táto podmienka nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne (nie je uvedená konkrétne výška úrokov z omeškania, táto je ponechaná na úvahe veriteľa, ktorým si úrok z omeškania určí v Oznámení). Tiež je potrebné skonštatovať, že nebola dohodnutá individuálne vzhľadom na jej začlenenie do rozsiahleho textu Obchodných podmienok.

30. Na základe uvedeného odvolací súd preto rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa ust. § 388 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výroku I. tohto rozhodnutia.

31. O trovách konania v časti týkajúcej sa určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok rozhodol odvolací súd na základe ust. § 396 ods. 1 a 2 v spojení s § 262 ods. 1 podľa § 255 ods. 1 CSP. Vzhľadom na zmenu napadnutého rozsudku bola žalobkyňa v konaní týkajúcom sa nároku určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok (prvoinštančnom aj odvolacom) plne úspešná, preto jej v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP patrí nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu. O výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

32. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e** j e p r í p u s t n é .

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).